

ΕΚΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Έκθεση Δημόσιας Διαβούλευσης για το σχέδιο νόμου «Εξωδικαστικός Μηχανισμός Ρύθμισης Οφειλών Επιχειρήσεων».

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΡΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ (OPENGOV): 21 Φεβρουαρίου 2017

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ: 21 Φεβρουαρίου 2017

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΛΗΞΗΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ: 3 Μαρτίου 2017

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΟΛΙΩΝ: 387

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΟΛΙΩΝ ΑΝΑ ΑΡΘΡΟ:

ΑΡΘΡΟ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΟΛΙΩΝ
Άρθρο 1	25
Άρθρο 2	58
Άρθρο 3	40
Άρθρο 4	10
Άρθρο 5	5
Άρθρο 6	37
Άρθρο 7	2
Άρθρο 8	20
Άρθρο 9	10
Άρθρο 10	19
Άρθρο 11	7
Άρθρο 12	125
Άρθρο 13	5

Άρθρο 14	2
Άρθρο 15	13
Άρθρο 16	5
Άρθρο 17	2
Άρθρο 18	2
	387

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ (ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ):

Συνοπτικά, οι κυριότερες παρατηρήσεις οι οποίες και επαναλαμβάνονται σε περισσότερα του ενός σχόλια αφορούν:

1. Στη χαλάρωση των κριτηρίων υπαγωγής στο μηχανισμό, ώστε να μπορούν να υπαχθούν στο μηχανισμό οι ελεύθεροι επαγγελματίες, οι κλειστές επιχειρήσεις, οι επιχειρήσεις, οι οποίες δεν παρουσιάζουν θετικά αποτελέσματα προ φόρων σε καμία από τις τρεις τελευταίες χρήσεις, καθώς και οι οφειλέτες, οι οποίοι οφείλουν πάνω από το 85% των συνολικών οφειλών τους σε έναν πιστωτή.
2. Σε ζητήματα επιλογής και αμοιβής των συντονιστών, ως προς τα οποία προτάθηκε διορισμός των συντονιστών αποκλειστικά από το μητρώο διαπιστευμένων διαμεσολαβητών, καθώς και αύξηση της αμοιβής των συντονιστών.
3. Στην ανάθεση της επικύρωσης της συμφωνίας αναδιάρθρωσης στα Ειρηνοδικεία κατά το πρότυπο του ν. 3869/2010.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ

Στο άρθρο 1 του Σχ. Ν. «Σκοπός - ορισμοί»

Πολλά από τα σχόλια που υποβλήθηκαν στο άρθρο 1 αποτελούν συλλογές σχολίων για διάφορα άρθρα του σχεδίου νόμου και θα εξεταστούν στα οικεία άρθρα.

Προτάθηκαν ορισμοί του διαπιστευμένου διαμεσολαβητή και του συντονιστή, οι οποίοι δεν κρίθηκε απαραίτητο να περιληφθούν στο άρθρο, δεδομένου ότι η έννοια του διαπιστευμένου διαμεσολαβητή είναι αρκούντως σαφής, τα δε ζητήματα του συντονιστή ρυθμίζονται εξαντλητικά στο άρθρο 6 και επομένως δεν υφίσταται κάποια αμφιβολία αναφορικά με το περιεχόμενο των σχετικών όρων.

Προτάθηκε νομοτεχνική βελτίωση του ορισμού της «μικρής επιχείρησης», η οποία υιοθετήθηκε.

Προτάθηκε ο μη αποκλεισμός των απαιτήσεων των συνδεδεμένων με τον οφειλέτη προσώπων κατά τον υπολογισμό της πλειοψηφίας σύμφωνα με την περ. ζ' της παρ. 2. Δεδομένου ότι τα συνδεδεμένα πρόσωπα δεν έρχονται σε μειονεκτική θέση, καθώς οι υποχρεωτικοί κανόνες (άρθρο 9) ισχύουν απαρέγκλιτα και υπέρ αυτών, προκρίθηκε ο μη συνυπολογισμός τους στην πλειοψηφία, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η μειοψηφία δεσμεύεται από πλειοψηφία πιστωτών, οι οποίοι είναι όχι μόνο τυπικά, αλλά και ουσιαστικά «τρίτοι» σε σχέση με τον οφειλέτη.

Υπήρξαν επίσης διάφορες προτάσεις αναφορικά με τον ορισμό του εμπειρογνώμονα. Λαμβάνοντας υπόψη τις διάφορες προτάσεις, προκρίθηκε ο ορισμός του κωδικού αριθμού δραστηριότητας 66.19.91 («υπηρεσίες παροχής χρηματοοικονομικών συμβουλών»), ώστε αφενός να υπάρχει σαφής οριοθέτηση των δυνάμενων να διοριστούν προσώπων, αφετέρου να υπάρχει και μία ελευθερία επιλογής, δεδομένου ότι η επιλογή γίνεται είτε από την πλειοψηφία των πιστωτών (άρθρο 11 παρ. 1) είτε με κοινή απόφαση του οφειλέτη και της πλειοψηφίας των πιστωτών (άρθρο 11 παρ. 2).

Τέλος, προτάθηκε στον ορισμό των οφειλών προς το Δημόσιο (περ. ιστ' της παρ. 2) να συμπεριληφθούν και αυτές, που έχουν καταλογισθεί και δεν έχουν βεβαιωθεί λόγω μη οριστικοποίησης. Η πρόταση δεν υιοθετήθηκε, προκειμένου να μην ενταχθούν αμφισβητούμενες απαιτήσεις και έτσι να διασφαλιστεί η βεβαιότητα για την ύπαρξη των αναγκαίων ποσοστών απαρτίας και πλειοψηφίας, καθώς και για την τήρηση των υποχρεωτικών κανόνων του άρθρου 9.

Στο άρθρο 2 του Σχ. Ν. «Πεδίο εφαρμογής»

Αρκετά από τα σχόλια πρότειναν την υπαγωγή στο μηχανισμό και των ελεύθερων επαγγελματιών. Οι σχετικές προτάσεις δεν υιοθετήθηκαν, δεδομένου ότι οι ελεύθεροι επαγγελματίες, ως στερούμενοι πτωχευτικής ικανότητας, μπορούν να τύχουν της δραστικότερης προστασίας του ν. 3869/2010. Προκειμένου όμως να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα των ελεύθερων επαγγελματιών, οι οποίοι έχουν οφειλές μόνο προς τη Φορολογική Διοίκηση ή προς Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης και επομένως εξαιρούνται του πεδίου εφαρμογής του ν. 3869/2010 (βλ. άρθρο 1 παρ. 2 εδ. τελ. του ν. 3869/2010), λήφθηκε μέριμνα, ώστε να συμπεριληφθούν οι ελεύθεροι επαγγελματίες στη ρύθμιση της παρ. 21 του άρθρου 15 περί ρύθμισης οφειλών των επιχειρήσεων, οι οποίες οφείλουν μόνο προς το Δημόσιο ή μόνο προς Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης.

Προτάθηκε η ρητή μνεία των επιχειρήσεων, για τις οποίες υπήρξε διαδοχή. Μολονότι ήταν αυτονόητο, ότι η επιχείρηση μπορεί να υπαγάγει στο μηχανισμό και τις οφειλές που

ανέλαβε κατ' άρθρο 479 Α.Κ., εντούτοις, προς άρση αμφισβητήσεων, προστέθηκε σχετικός ορισμός (άρθρο 1 παρ. 2 περ. ιθ'), ενώ διευκρινίστηκε ότι η διαδεχόμενη επιχείρηση δεν υπάγεται στην έννοια του συνοφειλέτη και έτσι δεν υφίσταται υποχρέωση συνυποβολής της αίτησης και από αυτήν, ούτε όμως αφελείται η διαδεχόμενη επιχείρηση από τη ρύθμιση οφειλών από τη διάδοχο επιχείρηση.

Προτάθηκε η δυνατότητα ένταξης και αυτών που έχουν ρυθμισμένες οφειλές και τηρούν τις ρυθμίσεις τους, χωρίς να αποκλείονται εκείνοι, οι οποίοι ρύθμισαν τις οφειλές τους προς τους χρηματοδοτικούς φορείς πριν την 1/7/2016. Σε κάποιο βαθμό τα σχόλια οφείλονται σε παρερμηνεία, καθώς όσοι ρύθμισαν τις οφειλές τους προς τους χρηματοδοτικούς φορείς πριν την 1/7/2016 δεν αποκλείονται μόνο και μόνο από αυτόν το λόγο, αλλά μπορούν να ενταχθούν αν συντρέχει οποιαδήποτε από τις υπόλοιπες διαζευκτικές προϋποθέσεις (ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το Δημόσιο, μη πληρωθείσες επιταγές, διαταγές πληρωμής ή δικαστικές αποφάσεις). Αν ωστόσο δεν συντρέχει καμία από τις λοιπές προϋποθέσεις, τότε οι συγκεκριμένοι οφειλέτες δεν έχουν ανάγκη το μηχανισμό.

Προτάθηκε η δυνατότητα ένταξης και αυτών που έχουν ληξιπρόθεσμες οφειλές στους Ο.Τ.Α. Η πρόταση υιοθετήθηκε και επιπλέον συμπεριλήφθηκαν και όσοι έχουν ληξιπρόθεσμες οφειλές προς τα λοιπά Ν.Π.Δ.Δ.

Προτάθηκε η δυνατότητα ένταξης όσων έχουν οφειλές από δάνειο ή πίστωση σε καθυστέρηση 40-60 ημερών, αντί της προτεινόμενης ρύθμισης για καθυστέρηση τουλάχιστον 90 ημερών. Η πρόταση δεν υιοθετήθηκε, καθώς μία μικρή καθυστέρηση αποπληρωμής οφειλών από δάνειο ή πίστωση δεν είναι απαραίτητα ενδεικτική οικονομικής δυσκολίας.

Προτάθηκε η δυνατότητα ένταξης των επιχειρήσεων, που έχουν τερματίσει τη δραστηριότητά τους ή έχουν πτωχεύσει. Η πρόταση δεν υιοθετήθηκε, καθώς βασικός στόχος του νόμου είναι η διάσωση βιώσιμων επιχειρήσεων.

Υπήρξαν επίσης σχόλια αναφορικά με τον αποκλεισμό από το μηχανισμό των επιχειρήσεων, των οποίων οι εκπρόσωποι καταδικάσθηκαν για συγκεκριμένα εγκλήματα. Τα σχόλια είτε πρότειναν την πλήρη απαλοιφή της διάταξης (παρ. 3 περ. δ') είτε την απαλοιφή της υπεξαίρεσης, ώστε να μην αποκλείονται καταδικασθέντες για υπεξαίρεση πραγμάτων αγορασθέντων με παρακράτηση κυριότητας ή μισθωμένων, είτε επεσήμαιναν το άτοπο του αποκλεισμού αυτών, οι οποίοι καταδικάσθηκαν εξ αιτίας των οφειλών τους. Οι προτάσεις δεν υιοθετήθηκαν με το σκεπτικό ότι: α) είναι επιθυμητό, πριν τη διάσωση της επιχείρησης, να αντικατασταθεί η καταδικασμένη διοίκηση από πρόσωπα με μεγαλύτερα εχέγγυα εντιμότητας, β) ο αποκλεισμός αφορά μόνο τους καταδικασθέντες για κακουργηματική υπεξαίρεση και επομένως οι επισημανθείσες περιπτώσεις δεν υπάγονται, γ) η απλή μη καταβολή οφειλών (φόρων ή ασφαλιστικών εισφορών) είτε ρητώς εξαιρείται (περίπτωση

των φόρων) είτε εξ αρχής δεν περιλαμβάνεται στον κατάλογο των σχετικών εγκλημάτων (περίπτωση των ασφαλιστικών εισφορών).

Προτάθηκε επίσης η υπαγωγή στο μηχανισμό όλων των οφειλών που θα γεννηθούν μέχρι την υποβολή της αίτησης και όχι μόνο αυτών, οι οποίες γεννήθηκαν μέχρι την 31/12/2016. Η πρόταση δεν υιοθετήθηκε, λαμβανομένου υπόψη του προσωρινού χαρακτήρα του μηχανισμού (άρθρο 4 παρ. 1 εδ. α'), αλλά και προκειμένου να αποτραπεί η σκόπιμη καθυστέρηση πληρωμών.

Επανειλημμένα υποβλήθηκε πρόταση για μη αποκλεισμό των οφειλετών, οι οποίοι οφείλουν άνω του 85% της συνολικής τους οφειλής σε έναν οφειλέτη. Μολονότι η βασική χρησιμότητα του μηχανισμού έγκειται στο συντονισμό των πλειόνων πιστωτών του οφειλέτη, γεγονός, το οποίο αμβλύνει την αναγκαιότητα του μηχανισμού στις περιπτώσεις οφειλής του συνόλου σχεδόν του χρέους σε έναν μόνο πιστωτή, η πρόταση αυτή υιοθετήθηκε τελικά, με τη θέσπιση απλοποιημένης διαδικασίας για τις περιπτώσεις αυτές (εδ. γ'-δ' της παρ. 5).

Τέλος, προτάθηκε νομοτεχνική βελτίωση της παρ. 6, ώστε να γίνει πιο εύκολα κατανοητή και να αποφευχθεί η παρερμηνεία της. Αντί της προτεινόμενης βελτίωσης προκρίθηκε η αποσαφήνιση της διάταξης στην Αιτιολογική Έκθεση με την παράθεση συγκεκριμένου αριθμητικού παραδείγματος.

Στο άρθρο 3 του Σχ. Ν. «Κριτήρια επιλεξιμότητας»

Στο άρθρο αυτό διατυπώθηκαν διάφορες προτάσεις χαλάρωσης των κριτηρίων επιλεξιμότητας. Συγκεκριμένα, άλλα σχόλια πρότειναν την ολοσχερή κατάργηση των κριτηρίων, ώστε η βιωσιμότητα της επιχείρησης να διαγινώσκεται κάθε φορά *in concreto* από τον εμπειρογνώμονα, ενώ άλλα πρότειναν την επέκταση του κριτηρίου θετικών αποτελεσμάτων σε μία από τις τελευταίες πέντε χρήσεις (αντί της μίας από τις τρεις χρήσεις, που προβλέπει το εισαγόμενο σχέδιο νόμου). Σε σχέση με το σχέδιο νόμου που τέθηκε σε διαβούλευση, το εισαγόμενο σχέδιο νόμου χαλάρωσε τα κριτήρια επιλεξιμότητας, καθώς στο εισαγόμενο σχέδιο νόμου απαιτείται θετικό καθαρό αποτέλεσμα προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων σε μία από τις τρεις τελευταίες χρήσεις τόσο για τις επιχειρήσεις που τηρούν απλογραφικό λογιστικό σύστημα όσο και για τις επιχειρήσεις που τηρούν διπλογραφικό λογιστικό σύστημα, ενώ το σχέδιο νόμου που τέθηκε σε διαβούλευση απαιτούσε θετικό καθαρό αποτέλεσμα προ φόρων στις επιχειρήσεις με απλογραφικό λογιστικό σύστημα. Κατά τα λοιπά, οι προτάσεις είτε κατάργησης των κριτηρίων είτε επέκτασής τους στις τελευταίες πέντε χρήσεις δεν υιοθετήθηκαν. Ο λόγος για τη μη υιοθέτηση είναι πρωτίστως ότι ο διορισμός εμπειρογνώμονα είναι προαιρετικός για τις μικρές επιχειρήσεις, προκειμένου να μην ανέλθει το κόστος της διαδικασίας σε ύψη δυσανάλογα για το μέγεθος της επιχείρησης.

Δεδομένου λοιπόν ότι ο διορισμός εμπειρογνώμονα πολλές φορές θα παραλείπεται, πρέπει να υπάρξει στον ίδιο το νόμο ένα κριτήριο, που αν δεν καταφάσκεται, η βιωσιμότητα της επιχείρησης δεν θα μπορεί να υποστηριχθεί βάσιμα. Τέτοιο κριτήριο είναι και αυτό του άρθρου 3, καθώς δεν μπορεί να υποστηριχθεί η βιωσιμότητα μίας επιχείρησης, η οποία επί τρία έτη αδυνατεί να καλύψει ακόμα και τα τρέχοντα έξοδά της.

Στο άρθρο 4 του Σχ. Ν. «Υποβολή αίτησης»

Προτάθηκε η κατάργηση της υποχρεωτικής συνυποβολής της αίτησης από τον συνοφειλέτη, με το σκεπτικό ότι η υποχρέωση αυτή θα περιορίσει το πεδίο εφαρμογής στις περιπτώσεις μη ύπαρξης εταιρικού ή επιχειρηματικού δεσμού με τον αιτούντα. Η πρόταση δεν υιοθετήθηκε, με το σκεπτικό ότι κάποιος δεσμός οπωσδήποτε θα υπάρχει, προκειμένου να καταστεί κάποιος συνοφειλέτης, ακόμα όμως κι αν ένας τέτοιος δεσμός έχει παύσει να υφίσταται, είναι προς το συμφέρον του συνοφειλέτη να συνυποβάλει την αίτηση, αφού η ρύθμιση θα τον ωφελήσει.

Προτάθηκε να συμπεριληφθούν οι Ο.Τ.Α. στους δανειστές, οι οποίοι θα μπορούν να προσκαλέσουν τον οφειλέτη να υποβάλει αίτηση. Η πρόταση υιοθετήθηκε και πλέον στους πιστωτές αυτούς περιλαμβάνονται τόσο οι Ο.Τ.Α. όσο και τα υπόλοιπα Ν.Π.Δ.Δ.

Προτάθηκε η προθεσμία υποβολής αίτησης μετά από πρόταση πιστωτή να επιμηκυνθεί από δύο σε τέσσερις μήνες. Η πρόταση αυτή δεν υιοθετήθηκε, καθώς κρίθηκε ότι η προθεσμία των δύο μηνών είναι επαρκής, προκειμένου να συγκεντρωθούν τα απαιτούμενα στοιχεία και δικαιολογητικά, ενώ αντίθετα μία επιμήκυνση της προθεσμίας θα παρέτεινε μία κατάσταση αβεβαιότητας.

Προτάθηκε η κατά την παρ. 5 δίμηνη προθεσμία υποβολής της αίτησης να αναφέρεται στην πρόσκληση του πιστωτή. Η πρόταση υιοθετήθηκε.

Τέλος, προτάθηκε, μέχρι τη λειτουργία της ηλεκτρονικής πλατφόρμας, οι αιτήσεις να υποβάλλονται μέσω της υφιστάμενης ηλεκτρονικής πλατφόρμας «business portal» του ΓΕ.ΜΗ. και όχι στις Διευθύνσεις Ανάπτυξης των Περιφερειών. Η πρόταση δεν υιοθετήθηκε λόγω των τεχνικών δυσχερειών και των συνακόλουθων καθυστερήσεων που θα απαιτούσε η προσαρμογή της προτεινόμενης πλατφόρμας.

Στο άρθρο 5 του Σχ. Ν. «Περιεχόμενο αίτησης»

Τα σχόλια που υποβλήθηκαν σχετίζονται με τα δικαιολογητικά που συνυποβάλλονται και με τον κίνδυνο να ανακοινωθούν στους πιστωτές υπερβολικά πολλά δεδομένα, χωρίς να είναι διασφαλισμένη η επιτυχία της διαδικασίας. Ο κίνδυνος πράγματι υφίσταται, ωστόσο

πρέπει να επισημανθεί ότι δεν ανακοινώνονται όλα τα δεδομένα σε όλους τους πιστωτές, αλλά μόνο σε όσους συμμετάσχουν στη διαδικασία. Κατά τα λοιπά όμως θεωρήθηκε αναγκαία η ανακοίνωση των προβλεπόμενων στη διάταξη δεδομένων, προκειμένου να μπορούν οι πιστωτές να λάβουν θέση επί της πρότασης του πιστωτή, καθώς και να καταρτίσουν τις αντιπροτάσεις τους, λαμβανομένου υπόψη και ότι μία άγνοια των δεδομένων θα οδηγούσε σε ασυμμετρία πληροφόρησης, η οποία κατά κανόνα οδηγεί σε απόρριψη οποιασδήποτε πρότασης του οφειλέτη από τους πιστωτές. Συναφής με τα ανωτέρω ήταν και η πρόταση για τημηματική κατάθεση των δικαιολογητικών (αρχικά να κατατίθενται τα απαραίτητα για την αξιολόγηση της βιωσιμότητας και στο τελευταίο στάδιο να κατατίθενται τα υπόλοιπα), η οποία δεν υιοθετήθηκε, αφενός λόγω των εγγενών δυσχερειών κατάταξης των απαιτούμενων δικαιολογητικών, αφετέρου, προκειμένου να αποφευχθεί η περίπτωσης αποτυχίας της διαδικασίας λόγω μη προσκομιδής των δικαιολογητικών του τελευταίου σταδίου κατόπιν ενασχόλησης των πιστωτών και, ενδεχομένως, και του εμπειρογνώμονα με τη βιωσιμότητα του οφειλέτη.

Στο Άρθρο 6 του Σχ. Ν. «Διορισμός συντονιστή – δικαίωμα αποποίησης»

Η κατά το άρθρο αυτό δημιουργία ενός μητρώου συντονιστών αμφισβητήθηκε από αρκετά σχόλια. Αντί της δημιουργίας του μητρώου συντονιστών προτάθηκε ο απευθείας διορισμός του συντονιστή από το μητρώο διαπιστευμένων διαμεσολαβητών του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Η πρόταση δεν υιοθετήθηκε κυρίως λόγω της χαμηλής αμοιβής των συντονιστών, η οποία επιβάλλει το διορισμό μόνο εκείνων των προσώπων που έχουν εκδηλώσει θετικά ενδιαφέρον να αναλάβουν τα καθήκοντα του συντονιστή έναντι της νόμιμης αμοιβής. Το δε μητρώο συντονιστών αποσκοπεί πρωτίστως στην επιλογή εκείνων που έχουν τέτοιο ενδιαφέρον. Η ίδια συλλογιστική (προτίμηση εκείνων που θα εκδηλώσουν θετικά ενδιαφέρον) οδήγησε στη μη υιοθέτηση συναφούς πρότασης περί ένταξης στο μητρώο όλων των διαπιστευμένων διαμεσολαβητών πλην εκείνων που θα αποποιηθούν μετά από σχετική πρόσκληση.

Προτάθηκε η παροχή δυνατότητας επιλογής του συντονιστή είτε μονομερώς από τον οφειλέτη είτε με συμφωνία του οφειλέτη και της πλειοψηφίας των πιστωτών. Η πρόταση δεν υιοθετήθηκε, καθώς στις μεγάλες επιχειρήσεις η παρ. 14 του άρθρου 8 προβλέπει δυνατότητα αντικατάστασης του συντονιστή, στις δε μικρές επιχειρήσεις κρίθηκε σημαντική μία ίση κατανομή των υποθέσεων στους συντονιστές.

Προτάθηκε η απαγόρευση ανάθεσης άλλης υπόθεσης στον ίδιο συντονιστή, πριν περατωθεί η πρώτη υπόθεση, καθώς και να οριστεί ανώτατος αριθμός υποθέσεων ανά συντονιστή. Οι προτάσεις αυτές δεν υιοθετήθηκαν, καθώς σε περίπτωση είτε ύπαρξης εκκρεμών υποθέσεων σε όλους τους συντονιστές είτε πρόωρης εξάντλησης του μέγιστου αριθμού των

υποθέσεων από όλους τους συντονιστές θα καταστεί αδύνατη η εξέταση των νέων υποθέσεων.

Προτάθηκε η επιμήκυνση της προθεσμίας αποποίησης από τον συντονιστή σε τέσσερις (4) εργάσιμες ημέρες αντί των δύο (2) που προέβλεπε το προς διαβούλευση σχέδιο, προκειμένου ο συντονιστής να έχει τον απαιτούμενο χρόνο να ελέγξει την τυχόν ύπαρξη κωλυμάτων. Η πρόταση υιοθετήθηκε.

Προτάθηκε η ρητή μνεία της δυνατότητας του συντονιστή να αποποιηθεί το διορισμό του για προσωπικούς λόγους. Η πρόταση υιοθετήθηκε.

Κριτική ασκήθηκε στους κατά την παρ. 5 ποσοτικούς περιορισμούς των συντονιστών ανά Περιφέρεια. Ειδικότερα, άλλα σχόλια υποστηρίζουν την κατάργηση κάθε ποσοτικού περιορισμού και άλλα την αύξηση των θέσεων συντονιστών είτε εν γένει είτε σε ορισμένες Περιφέρειες (συγκεκριμένα στα μεγάλα αστικά κέντρα). Οι προτάσεις δεν υιοθετήθηκαν, καθώς η παρ. 6 αντιμετωπίζει το ενδεχόμενο απαίτησης πρόσθετων συντονιστών, προβλέποντας την εγγραφή πρόσθετων μελών από τους επιλαχόντες. Επίσης, δεν υιοθετήθηκε πρόταση περί διαχωρισμού των περιοχών ανά εφετειακή έδρα ή ανά Νομό (αντί του προβλεπόμενου διαχωρισμού ανά Περιφέρεια), καθώς η πρόταση αυτή αυξάνει τον κίνδυνο εμφάνισης πλεονάζοντος ενδιαφέροντος για μία περιοχή και ελλιπούς ενδιαφέροντος για μία άλλη, ενώ επιπλέον η ηλεκτρονική διεξαγωγή της διαδικασίας μειώνει την ανάγκη στενής εγγύτητας του συντονιστή με την έδρα του οφειλέτη.

Προτάθηκε η συμπληρωματική εγγραφή συντονιστών, σε περίπτωση ελλιπούς ενδιαφέροντος από τους διαπιστευμένους διαμεσολαβητές, να μη γίνεται αποκλειστικά από δικηγόρους με πενταετή εμπειρία, αλλά να μπορούν να εγγραφούν και οικονομολόγοι με πενταετή εμπειρία. Η πρόταση δεν υιοθετήθηκε, καθώς ο συντονιστής ενδέχεται να κληθεί να επιλύσει δύσκολα νομικά ζητήματα (π.χ. η κατανομή των καταβολών ανά πιστωτή με βάση τους υποχρεωτικούς κανόνες του άρθρου 9), για τα οποία καταλληλότεροι κρίθηκαν οι δικηγόροι.

Προτάθηκε ο περιορισμός της αστικής ευθύνης του συντονιστή μόνο σε περιπτώσεις δόλου ή βαριάς αμέλειας, κατά το πρότυπο των διαμεσολαβητών. Η πρόταση δεν υιοθετήθηκε λόγω ουσιωδών διαφορών ανάμεσα στο ρόλο του συντονιστή κατά το εισαγόμενο σχέδιο νόμο και στο ρόλο του διαμεσολαβητή κατά το ν. 3898/2010. Ειδικότερα: α) ο διαμεσολαβητής είναι πρόσωπο κοινής αποδοχής των μερών (άρθρο 8 παρ. 2 του ν. 3898/2010), ενώ ο συντονιστής διορίζεται από την Ε.Γ.Δ.Ι.Χ. (άρθρο 6 παρ. 1); β) το κάθε μέρος επιλέγει μόνο του τις πληροφορίες που θα ανακοινώσει στο διαμεσολαβητή, ενώ ο αιτών την υπαγωγή στο μηχανισμό υποχρεούται εκ των προτέρων να θέσει υπόψη του συντονιστή το σύνολο των δεδομένων και των δικαιολογητικών του άρθρου 5, γεγονός, το οποίο δικαιολογεί αυξημένη ευθύνη του συντονιστή.

Τέλος προτάθηκε η πρόβλεψη ρητής υποχρέωσης του συντονιστή για τήρηση του Κώδικα Δεοντολογίας Διαπιστευμένων Διαμεσολαβητών, ειδικότερα σε ό,τι αφορά την εμπιστευτικότητα, αμεροληψία και ανεξαρτησία του. Η πρόταση δεν υιοθετήθηκε, καθώς η παρ. 7 προβλέπει την έκδοση ειδικού Οδηγού Δεοντολογίας Συντονιστών.

Στο Άρθρο 7 του Σχ. Ν. «Έλεγχος πληρότητας αίτησης και κοινοποίησή της στους πιστωτές»

Προτάθηκε η υπόδειξη από τον οφειλέτη των πιστωτών, που πιθανολογείται ότι θα είναι θετικοί στην αποδοχή του σχεδίου, και η κλήση μόνο αυτών, εφόσον βέβαια συγκεντρώνεται η απαιτούμενη πλειοψηφία, ώστε να μην ανακοινώνονται δεδομένα του οφειλέτη σε πιστωτές μη προτιθέμενους να συναινέσουν σε οποιαδήποτε πρόταση. Η εν λόγω πρόταση δεν υιοθετήθηκε, προκειμένου να μην στερηθεί κανένας πιστωτής το δικαίωμα συνδιαμόρφωσης (με την υποβολή αντιπροτάσεων ή ενστάσεων) μίας συμφωνίας που θα τον δεσμεύει.

Στο Άρθρο 8 του Σχ. Ν. «Διαδικασία διαπραγμάτευσης – Υποχρεώσεις εχεμύθειας και ειλικρίνειας»

Επισημάνθηκε ότι οι προθεσμίες που προβλέπει το άρθρο 8 είναι ιδιαίτερα σύντομες. Ωστόσο, προκρίθηκε η διατήρησή τους, λαμβανομένων υπόψη: α) ότι η διαδικασία πρέπει να ολοκληρωθεί σύντομα, ενόψει και της αυτοδίκαιης αναστολής εκτέλεσης (άρθρο 13 παρ. 1), β) ότι υφίσταται δυνατότητα παράτασης των προθεσμιών (άρθρο 8 παρ. 13).

Προτάθηκε η ανάθεση της επαλήθευσης των πιστωτών, ιδίως των προμηθευτών, στο συντονιστή. Η πρόταση δεν υιοθετήθηκε, προκειμένου να μην βραδύνει η διαδικασία και να μην αποθαρρυνθούν οι διαπιστευμένοι διαμεσολαβητές από την εγγραφή τους στο μητρώο συντονιστών, αλλά και για το λόγο ότι ένα τέτοιο οινούει δικαιοδοτικό καθήκον δεν φαίνεται να συμβιβάζεται με το ρόλο του συντονιστή.

Προτάθηκε η υποχρεωτικότητα της συμμετοχής των πιστωτών στη διαδικασία. Συναφής ήταν η πρόταση περί υποχρέωσης του Δημοσίου να αιτιολογήσει την άρνηση συμμετοχής του. Οι προτάσεις δεν υιοθετήθηκαν, αφενός προκειμένου να γίνει σεβαστή η ιδιωτική αυτονομία των πιστωτών, αφετέρου να μην δημιουργηθούν προβλήματα σε περίπτωση που αμφισβητείται η πληρότητα της αιτιολογίας της απόφασης του Δημοσίου να μη συμμετάσχει.

Προτάθηκε η ρητή πρόβλεψη του δικαιώματος του συντονιστή να απευθύνει μη δεσμευτικές προτάσεις. Η πρόταση δεν υιοθετήθηκε, με το σκεπτικό ότι μία τέτοια ρητή πρόβλεψη θα δημιουργούσε προσδοκίες στα εμπλεκόμενα μέρη και θα άφηνε τους

συντονιστές εκτεθειμένους σε αγωγές αποζημίωσης, αν παρέλειπαν τη διατύπωση πρότασης, πράγμα που δεν είναι εύλογο, λαμβανομένης υπόψη και της μικρής αμοιβής του συντονιστή.

Προτάθηκε η επιλογή ορισμένων πιστωτών ως κύριων και η παροχή μόνο σε αυτούς της δυνατότητας να υποβάλλουν προτάσεις προς τους υπολοίπους. Η πρόταση δεν υιοθετήθηκε, καθώς μία αιτιολογημένη πρόταση, από οποιδήποτε κι αν προέρχεται, αυξάνει τις πιθανότητες επίτευξης συμφωνίας και επομένως είναι επιθυμητή.

Προτάθηκε αναδιατύπωση της παρ. 8, ώστε να μην αναφέρεται πλειοψηφία 3/5 των πιστωτών, αλλά πλειοψηφία 3/5 των απαιτήσεων των πιστωτών. Η προτεινόμενη αναδιατύπωση δεν θεωρήθηκε απαραίτητη, δεδομένου του ορισμού της περ. ζ' της παρ. 2 του άρθρου 1, ο οποίος διευκρινίζει ότι η πλειοψηφία υπολογίζεται με βάση ποσοστό επί του συνόλου των απαιτήσεων.

Προτάθηκε να καταστεί υποχρεωτική η συνάντηση των συμμετεχόντων προς διαπραγμάτευση και να μην αφεθεί αυτό στη διακριτική ευχέρεια των πιστωτών. Η πρόταση δεν υιοθετήθηκε, προκειμένου να μην οδηγήσει σε απροθυμία των πιστωτών να συμμετάσχουν στη διαδικασία, ιδίως σε περιπτώσεις μικρών οφειλετών.

Προτάθηκε ο διορισμός του κατά την παρ. 14 αντικαταστάτη συντονιστή να μη γίνεται από μόνους τους πιστωτές, αλλά με συμφωνία των πιστωτών και του οφειλέτη. Η πρόταση δεν υιοθετήθηκε, διότι, κατά παραδοχή άλλου σχολίου, προστέθηκε παρ. 3 στο άρθρο 10 και προβλέφθηκε ότι η αμοιβή του αντικαταστάτη συντονιστή βαρύνει τους πιστωτές που τον επέλεξαν, με αποτέλεσμα να είναι εύλογος ο διορισμός του από αυτούς.

Επισημάνθηκε ότι ο διορισμός του συντονιστή από τους πιστωτές κατά την παρ. 14, χωρίς θέση κριτηρίων, είναι επικίνδυνος, καθώς θα μπορεί στέλεχος ενός πιστωτή να διοριστεί ως συντονιστής. Στην πραγματικότητα ωστόσο τέτοιος διορισμός είναι ανεπίτρεπτος, καθώς ο αντικαταστάτης συντονιστής πρέπει να είναι εγγεγραμμένος στο μητρώο και επιπλέον φέρει όλα τα ασυμβίβαστα του άρθρου 6 παρ. 3, στα οποία περιλαμβάνεται κάθε επαγγελματική σχέση με συμμετέχοντα πιστωτή (περ. α').

Προτάθηκε η υποχρεωτικότητα της εκπροσώπησης του οφειλέτη και των συμμετεχόντων πιστωτών από δικηγόρο. Μολονότι είναι αναμφίβολο ότι ο δικηγόρος μπορεί να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην υπεράσπιση των συμφερόντων του εντολέα του κατά τη διαδικασία του εξωδικαστικού μηχανισμού, τελικά προκρίθηκε η προαιρετικότητα της εκπροσώπησης από δικηγόρο, προκειμένου να διατηρηθεί σε χαμηλό επίπεδο το κόστος της διαδικασίας και έτσι να είναι η διαδικασία προσιτή και στην πιο μικρή ή την πιο υπερχρεωμένη επιχείρηση, αλλά και να μην αποθαρρυνθούν λόγω του κόστους οι πιστωτές από τη συμμετοχή τους σε αυτήν.

Προτάθηκε η υπογραφή του κατά την παρ. 16 πρακτικού περαιώσης από όλους τους συμμετέχοντες και όχι μόνο από το συντονιστή. Η πρόταση δεν υιοθετήθηκε, προς περιορισμό της γραφειοκρατίας και αποφυγή ταλαιπωρίας των συμμετεχόντων.

Τέλος, υπήρξαν διάφορες προτάσεις σχετικά με την εμπιστευτικότητα της διαδικασίας, όπως η συμπερίληψη του εμπειρογνώμονα στους υποχρέους εχεμύθειας, η απαγόρευση εξέτασης των εμπλεκομένων ως μαρτύρων, η απαγόρευση χρήσης όλων των σχετικών με τη διαπραγμάτευση στοιχείων σε μεταγενέστερη δίκη, η μη τήρηση πρακτικών, η διατήρηση της ηλεκτρονικής αλληλογραφίας στην Ε.Γ.Δ.Ι.Χ., χωρίς πρόσβαση οποιουδήποτε μέρους σε αυτήν. Από τις προτάσεις αυτές υιοθετήθηκε η συμπερίληψη του εμπειρογνώμονα στους υποχρέους εχεμύθειας. Κατά τα λοιπά κρίθηκε ότι οι διατάξεις του εισαγόμενου σχεδίου νόμου, σε συνδυασμό με το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο, εξασφαλίζουν ένα ικανοποιητικό επίπεδο εμπιστευτικότητας της διαδικασίας.

Στο άρθρο 9 του Σχ. Ν. «Υποχρεωτικοί κανόνες σύμβασης αναδιάρθρωσης οφειλών»

Τα σχόλια που υποβλήθηκαν στο συγκεκριμένο άρθρο αφορούσαν κατά κύριο λόγο το επιθυμητό περιεχόμενο της σύμβασης αναδιάρθρωσης. Προτάθηκε λ.χ. η πρόβλεψη μέριμνας για δανειολήπτες με ανήλικα τέκνα, η οριστική διευθέτηση των οφειλών με μεταβίβαση ακινήτων προς τον πιστωτή, ο περιορισμός της οφειλής στην αξία των παγίων της επιχείρησης, η απαγόρευση καταχρηστικής απαίτησης επιπλέον εγγυήσεων, η προστασία της πρώτης κατοικίας, ο περιορισμός της ευθύνης του εγγυητή κλπ. Όλες αυτές οι προτάσεις μπορούν να συμπεριληφθούν ως όροι στις συμβάσεις αναδιάρθρωσης οφειλών. Ωστόσο είναι ευνόητο ότι η πρόβλεψή τους στο νόμο, ως υποχρεωτικών κανόνων, θα περιόριζε τις πιθανότητες επίτευξης συμφωνίας μεταξύ οφειλέτη και πλειοψηφίας συμμετεχόντων πιστωτών.

Επισημάνθηκε επίσης αστοχία στη διατύπωση της παρ. 3, η οποία διορθώθηκε.

Τέλος προτάθηκε, κατά τη διάρκεια τήρησης της συμφωνίας, η πρόσβαση του οφειλέτη σε τραπεζικά προϊόντα, ιδίως κεφάλαιο κίνησης, καθώς και η χορήγηση ασφαλιστικής και φορολογικής ενημερότητας. Αναφορικά με την πρόσβαση σε τραπεζικά προϊόντα, το ζήτημα θα πρέπει να αφεθεί στην ιδιωτική αυτονομία των μερών. Σε ό,τι αφορά τη χορήγηση ασφαλιστικής και φορολογικής ενημερότητας, σχετικές διατάξεις υπάρχουν ήδη στο σχέδιο νόμου (άρθρο 15 παρ. 10 και 18).

Στο άρθρο 10 του Σχ. Ν. «Αμοιβή του συντονιστή»

Τα σχόλια που υποβλήθηκαν στο άρθρο 10 μπορούν να διακριθούν σε δύο κατηγορίες: αυτά που αφορούν στο ύψος της αμοιβής του συντονιστή και αυτά που αφορούν τον προσδιορισμό του μέρους, το οποίο βαρύνεται με την αμοιβή.

Σε ό,τι αφορά το ύψος της αμοιβής, επισημάνθηκε το χαμηλό ύψος αυτής και προτάθηκε είτε γενική αύξηση αυτής είτε κλιμάκωσή της ανάλογα με τα στάδια της διαδικασίας είτε πρόβλεψη δυνατότητας συμφωνίας διαφορετικής αμοιβής μεταξύ οφειλέτη και συντονιστή. Ειδικά ως προς την τελευταία πρόβλεψη, επισημαίνεται ότι η διάταξη προβλέπει δυνατότητα συμφωνίας μεγαλύτερης αμοιβής μεταξύ του οφειλέτη και των συμμετεχόντων πιστωτών, ρύθμιση προτιμότερη έναντι της δυνατότητας συμφωνίας μεγαλύτερης αμοιβής μεταξύ οφειλέτη και συντονιστή, αφενός προς αποφυγή άσκησης πιέσεων στον οφειλέτη, αφετέρου προς διασφάλιση της εμπιστοσύνης των πιστωτών προς το πρόσωπο του συντονιστή. Κατά τα λοιπά προτιμήθηκε η διατήρηση της αμοιβής του συντονιστή σε χαμηλά επίπεδα προς ελαχιστοποίηση του κόστους της διαδικασίας.

Σε ό,τι αφορά τον υπόχρεο προς καταβολή της αμοιβής, προτάθηκε ο ισομερής επιμερισμός της αμοιβής σε όλα τα εμπλεκόμενα μέρη, ενώ περαιτέρω επισημάνθηκε το άτοπο της καταβολής από τον οφειλέτη της αμοιβής του συντονιστή, τον οποίο επιλέγουν οι πιστωτές κατά την παρ. 14 του άρθρου 8. Η πρόταση του επιμερισμού της αμοιβής δεν υιοθετήθηκε, προκειμένου να μην αποθαρρυνθούν οι πιστωτές από τη συμμετοχή στη διαδικασία, ιδίως αυτοί που αναμένεται να συμμετάσχουν σε μεγάλο πλήθος υποθέσεων (Δημόσιο, Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, πιστωτικά ιδρύματα). Η επισήμανση του ατόπου όμως της επιβάρυνσης του οφειλέτη με την αμοιβή του συντονιστή στην περίπτωση της παρ. 14 του άρθρου 8 κρίθηκε ως βάσιμη, γι' αυτό και προστέθηκε παρ. 3, η οποία προβλέπει ότι στην περίπτωση αυτή τόσο η αμοιβή του αντικαταστάτη συντονιστή όσο και η αμοιβή του συνεπικουρούντος αυτόν βαρύνουν τους πιστωτές που τους όρισαν.

Στο άρθρο 11 του Σχ. Ν. «Διορισμός εμπειρογνώμονα»

Προτάθηκε ο διορισμός εμπειρογνώμονα να καταστεί υποχρεωτικός σε κάθε περίπτωση και όχι μόνο στις μεγάλες επιχειρήσεις. Η πρόταση δεν υιοθετήθηκε, προκειμένου να μην αυξηθεί το κόστος της διαδικασίας σε επίπεδα δυσανάλογα για το μέγεθος μίας μικρής επιχείρησης.

Προτάθηκε ο επιμερισμός της αμοιβής του προαιρετικά διοριζόμενου εμπειρογνώμονα (παρ. 1) μεταξύ του οφειλέτη και των πιστωτών. Η πρόταση δεν υιοθετήθηκε καθώς, σε περίπτωση μη επίτευξης συμφωνίας, θα ήταν άτοπο η απόφαση για το διορισμό του εμπειρογνώμονα να λαμβάνεται αποκλειστικά από τους πιστωτές και παρά ταύτα να βαρύνεται ο οφειλέτης με μέρος της αμοιβής του εμπειρογνώμονα. Εξάλλου, για την περίπτωση επίτευξης συμφωνίας, ναι μεν η διάταξη προβλέπει επιβάρυνση του οφειλέτη με την αμοιβή του εμπειρογνώμονα, ωστόσο η διάταξη είναι ενδοτικού δικαίου.

Στον αντίποδα, προτάθηκε η μη επιβάρυνση του οφειλέτη με την αμοιβή του υποχρεωτικά διοριζόμενου εμπειρογνώμονα (παρ. 2). Ούτε αυτή η πρόταση υιοθετήθηκε, καθώς κάτι τέτοιο θα αποθάρρυνε τους πιστωτές από την συμμετοχή στη διαδικασία, και θα μπορούσε να οδηγήσει σε αποτυχία του μηχανισμού.

Προτάθηκε απαγόρευση διορισμού θυγατρικής εταιρίας ενός πιστωτή ως εμπειρογνώμονα. Η πρόταση δεν υιοθετήθηκε, με το σκεπτικό ότι η παρ. 4 επιτρέπει αξιολόγηση βιωσιμότητας από τον ίδιο τον πιστωτή και επομένως δεν θα εξυπηρετούσε κάποια σκοπιμότητα η απαγόρευση της αξιολόγησης από μία θυγατρική εταιρία αυτού.

Προτάθηκε η δυνατότητα παράκαμψης του διορισμού του εμπειρογνώμονα και στην περίπτωση που ο οφειλέτης καταθέτει σχέδιο βιωσιμότητας και αυτό γίνεται δεκτό από την πλειοψηφία των πιστωτών. Η πρόταση δεν υιοθετήθηκε, καθώς μία τέτοια ρύθμιση θα δυσχέραινε τη μειοψηφία των πιστωτών τόσο στο να αποφασίσει αν αποδέχεται την πρόταση όσο και στο να αμυνθεί κατά της πρότασης που γίνεται δεκτή από την πλειοψηφία των πιστωτών.

Τέλος, προτάθηκε η απαίτηση της σύμφωνης γνώμης του οφειλέτη, προκειμένου κατά την παρ. 4 η πρόσφατη αξιολόγηση της βιωσιμότητάς του από κάποιον πιστωτή να μπορεί να υποκαταστήσει την έκθεση του εμπειρογνώμονα. Η πρόταση υιοθετήθηκε και η παρ. 4 τροποποιήθηκε ανάλογα.

Στο άρθρο 12 του Σχ. Ν. «Επικύρωση από το δικαστήριο»

Το άρθρο αυτό συγκέντρωσε ιδιαίτερα μεγάλο αριθμό σχολίων (125 σε σύνολο 387 σχολίων για όλα τα άρθρα). Από τα σχόλια αυτά η συντριπτική πλειοψηφία υποστήριζε την ανάθεση της επικύρωσης της συμφωνίας στα Ειρηνοδικεία κατά το πρότυπο του ν. 3869/2010. Η πρόταση αυτή δεν υιοθετήθηκε, διότι: i) η αναδιάρθρωση οφειλών επιχειρήσεων ομοιάζει περισσότερο με την εξυγίανση επιχειρήσεων (άρθρα 99 επ. Πτωχευτικού Κώδικα) παρά με τη ρύθμιση οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων – μη εμπόρων (ν. 3869/2010), ii) τα Ειρηνοδικεία είναι ήδη υπερφορτωμένα με τις υποθέσεις του ν. 3869/2010 και η ανάθεση της επικύρωσης της συμφωνίας αναδιάρθρωσης σε αυτά εγκυμονεί αυξημένο κίνδυνο καθυστέρησης της εκδίκασης της αίτησης επικύρωσης, iii) η ρύθμιση μεγάλων, συχνά, οφειλών ενάντια στη βούληση του δανειστή είναι ένα έργο τόσο σημαντικό και δυσχερές (δεδομένων των υποχρεωτικών κανόνων και της διαδικασίας που πρέπει να τηρηθούν), ώστε δεν δικαιολογείται ανάθεσή του σε ένα μόνο (οσοδήποτε καταρτισμένο) δικαστή, χωρίς δυνατότητα του θιγόμενου πιστωτή να ασκήσει ένδικα μέσα· ή θα πρέπει λοιπόν κατά της επικυρωτικής απόφασης του Μονομελούς Δικαστηρίου να προβλεφθούν ένδικα μέσα (όπως ισχύει στο ν. 3869/2010, αλλά δεν μπορεί να ισχύσει στην προκειμένη περίπτωση, καθώς η καθυστέρηση της οριστικής επικύρωσης της συμφωνίας θα

αποθαρρύνει οποιαδήποτε παροχή πίστωσης προς την επιχείρηση) ή θα πρέπει η επικύρωση να γίνει από Πολυμελές Δικαστήριο.

Άλλα σχόλια πρότειναν την επικύρωση της συμφωνίας είτε με πράξη του αρμόδιου Πρωτοδίκη είτε με μόνη την υποβολή της στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου κατ' αναλογία του άρθρου 9 ν. 3898/2010. Οι προτάσεις αυτές δεν υιοθετήθηκαν για τους παρακάτω λόγους: α) Η πρόταση της επικύρωσης της συμφωνίας με πράξη του αρμόδιου δικαστή (Πρωτοδίκη), με δυνατότητα των θιγόμενων πιστωτών να προσβάλουν την πράξη εντός ορισμένης προθεσμίας, θα οδηγήσει σε ακόμα μεγαλύτερη καθυστέρηση της οριστικής επικύρωσης της συμφωνίας, σε σχέση με την εισαγόμενη ρύθμιση, καθώς, για να επιτευχθεί η οριστική επικύρωση, θα πρέπει να παρέλθει ο χρόνος που απαιτείται για το έλεγχο νομιμότητας της συμφωνίας από τον αρμόδιο Πρωτοδίκη, η προθεσμία προσβολής της πράξης του Πρωτοδίκη από τους μη συμβαλλόμενους πιστωτές και ο χρόνος εκδίκασης του αιτήματος των μη συμβαλλόμενων πιστωτών για ακύρωση της επικυρωτικής πράξης. β) Η δε πρόταση της επικύρωσης της συμφωνίας με μόνη την κατάθεσή της στη Γραμματεία του αρμόδιου Πρωτοδικείου (κατ' αναλογία του άρθρου 9 του ν. 3898/2010 ή κατ' αναλογία του άρθρου 893 παρ. 2 Κ.Πολ.Δ.), με δυνατότητα προσβολής της από οποιονδήποτε θιγόμενο πιστωτή, αφενός προβλέπεται ότι θα προκαλέσει μεγαλύτερη καθυστέρηση της οριστικής επικύρωσης (αφού, για να επέλθει αυτή, θα πρέπει να παρέλθει τόσο η προθεσμία προσβολής όσο και ο χρόνος εκδίκασης του αιτήματος ακύρωσης), αφετέρου οδηγεί στο άτοπο αποτέλεσμα, αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία προσβολής, να θίγονται τα δικαιώματα του πιστωτή χωρίς κανένα δικαστικό έλεγχο, αλλά και χωρίς καμία σύμπραξή του στη συμφωνία ή στη διαδικασία που οδήγησε σε αυτήν· επισημαίνεται ότι η έλλειψη σύμπραξης διαφοροποιεί την προκειμένη περίπτωση τόσο από αυτήν του πρακτικού διαμεσολάβησης του άρθρου 9 ν. 3898/2010, το οποίο υπογράφεται από όλα τα μέρη, όσο και από αυτήν της διαιτητικής απόφασης του άρθρου 893 παρ. 2 Κ.Πολ.Δ., καθώς για την υπαγωγή σε διαιτησία απαιτείται συμφωνία όλων των μερών.

Στο άρθρο 13 του Σχ. Ν. «Αναστολή εκτελέσεως»

Προτάθηκε η επιμήκυνση του χρονικού διαστήματος της αυτοδίκαιης αναστολής, ενδεχομένως μέχρι το πέρας της διαδικασίας. Η πρόταση δεν υιοθετήθηκε, καθώς: α) η προβλεπόμενη προθεσμία αυτοδίκαιης αναστολής (70 ημέρες) είναι επαρκής, αν τηρηθούν οι προβλεπόμενες προθεσμίες της διαδικασίας, β) υφίσταται δυνατότητα παράτασης της αναστολής κατά την παρ. 3, εφόσον εντός 70 δεν έχει υπάρξει συμφωνία, αλλά υφίστανται προοπτικές επίτευξής της, γ) μία αυτοδίκαιη αναστολή χωρίς ορισμένη διάρκεια ή με πολύ μεγάλη διάρκεια θα δημιουργούσε κίνδυνο καταχρήσεων.

Προτάθηκε επίσης η απαλοιφή της κατά την περ. β' της παρ. 2 δυνατότητας άρσης της αναστολής με απόφαση της πλειοψηφίας των συμμετεχόντων πιστωτών, καθώς είναι

εύλογο ότι οι πιστωτές θα κάνουν χρήση του σχετικού δικαιώματος στην πλειοψηφία των περιπτώσεων. Η πρόταση δεν υιοθετήθηκε, καθώς το επικαλούμενο συμφέρον των πιστωτών για άρση της αναστολής, όταν υπάρχουν προοπτικές συμφωνίας, θεωρείται αμφίβολο, δεδομένου ότι η αναστολή διασφαλίζει τη σύμμετρη ικανοποίηση των πιστωτών τόσο σε περίπτωση επίτευξης συμφωνίας όσο και σε περίπτωση αποτυχίας και συνακόλουθης πτώχευσης και επομένως μία άρση της αναστολής εν μέσω διαπραγματεύσεων θα ανάγκαζε εκ των πραγμάτων τους πιστωτές να σπεύσουν, προκειμένου να ικανοποιηθούν πριν από τους άλλους πιστωτές.

Στο άρθρο 14 του Σχ. Ν. «Συνέπειες μη τήρησης της συμφωνίας – ανατροπή ή ακύρωση»

Προτάθηκε η χορήγηση δεύτερης ευκαιρίας, στις επιχειρήσεις, που θα καθυστερήσουν την πληρωμή των ρυθμισμένων οφειλών τους και θα εκπέσουν της ρύθμισης. Η πρόταση δεν υιοθετήθηκε, καθώς απαιτείται καθυστέρηση τουλάχιστον 90 ημερών, προκειμένου να μπορεί η συμφωνία να ανατραπεί, ενώ περαιτέρω λήφθηκε υπόψη ότι ο μηχανισμός είναι προσωρινής ισχύος (άρθρο 4 παρ. 1).

Στην παρ. 3 προτάθηκε η αντικατάσταση της λέξης «αιτηθεί» από τη λέξη «ζητήσει». Η πρόταση υιοθετήθηκε.

Στο άρθρο 15 του Σχ. Ν. «Συμμετοχή του Δημοσίου και των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης»

Προτάθηκε η επέκταση του πεδίου εφαρμογή του άρθρου αυτού στις απαιτήσεις των Ο.Τ.Α. και των λοιπών Ν.Π.Δ.Δ. Η πρόταση δεν υιοθετήθηκε, προκειμένου να μην εισαχθεί χωρίς προηγούμενη διαβούλευση με τους Ο.Τ.Α. μία ρύθμιση, για την εφαρμογή της οποίας ενδεχομένως οι Ο.Τ.Α. να μην είναι έτοιμοι.

Προτάθηκε η κατάργηση της παρ. 3, η οποία απαγόρευε τη διαγραφή ορισμένων οφειλών του Δημοσίου. Η πρόταση υιοθετήθηκε, η παρ. 3 διαγράφηκε και αναριθμήθηκαν οι επόμενες παράγραφοι.

Το σχέδιο νόμου, που αναρτήθηκε προς δημόσια διαβούλευση, προέβλεπε ότι από την υπογραφή της σύμβασης αναδιάρθρωσης αναστέλλεται η συνέχιση της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης για απαιτήσεις του Δημοσίου και των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης, η αναστολή όμως δεν ισχύει για τις ληξιπρόθεσμες δόσεις, καθώς και για τις επιβληθείσες κατασχέσεις εις χείρας τρίτων. Η εξαίρεση των κατασχέσεων εις χείρας τρίτων δέχθηκε κριτική κατά τη δημόσια διαβούλευση, με το επιχείρημα ότι κατά κανόνα οι κατασχέσεις εις χείρας πιστωτικών ιδρυμάτων καταλαμβάνουν και τα μελλοντικά πιστωτικά υπόλοιπα των τραπεζικών λογαριασμών, με αποτέλεσμα την παρατεταμένη δέσμευση των

λογαριασμών και την αδυναμία λειτουργίας της επιχείρησης. Οι σχετικές παρατηρήσεις έγιναν δεκτές και απαλείφθηκε η εξαίρεση των κατασχέσεων εις χείρας τρίτων από την αναστολή εκτέλεσης.

Προτάθηκε η δυνατότητα εφαρμογής της τελευταίας παραγράφου και στις περιπτώσεις ελευθέρων επαγγελματιών, καθώς αυτοί, αν οφείλουν μόνο προς το Δημόσιο, δεν μπορούν να υπαχθούν στο ν. 3869/2010. Η πρόταση έγινε δεκτή και η παρ. 21 αναδιατυπώθηκε κατά τρόπο, ώστε να επιτρέπεται η διμερής ρύθμιση οφειλών προς το Δημόσιο και τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης και των φυσικών προσώπων, τα οποία αποκτούν εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα, αλλά δεν έχουν πτωχευτική ικανότητα.

Στο άρθρο 16 του Σχ. Ν. «Ηλεκτρονική πλατφόρμα εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών»

Προτάθηκε η αποστολή από τις εντασσόμενες επιχειρήσεις στοιχείων για την τήρηση της συμφωνίας, ώστε να μπορούν να εξαχθούν στατιστικά στοιχεία. Η πρόταση για εξαγωγή στατιστικών στοιχείων υιοθετήθηκε, προκρίθηκε όμως να μην επιβαρυνθούν οι επιχειρήσεις με την αποστολή πληροφοριών, αλλά να προστεθεί στις λειτουργίες της ηλεκτρονικής πλατφόρμας η παραγωγή στατιστικών αναφορών και εκθέσεων (περ. ια' της παρ. 1).

Προτάθηκε επίσης η πρόβλεψη υποχρέωσης πιστοποίησης από οικονομολόγο των οικονομικών και λογιστικών δεδομένων, που απαιτούνται για την πρόταση ρύθμισης και την αξιολόγηση της βιωσιμότητας. Η πρόταση δεν υιοθετήθηκε, προκειμένου να μην αυξηθεί το κόστος της διαδικασίας και αποθαρρυνθούν, ιδίως οι μικρές επιχειρήσεις, από την ένταξη στο μηχανισμό.

Στο άρθρο 17 του Σχ. Ν. «Λοιπές διατάξεις»

Τα δύο σχόλια που υποβλήθηκαν στο άρθρο αυτό δεν σχετίζονταν με το περιεχόμενο της ρύθμισής του. Το ένα σχόλιο επισημαίνει την έλλειψη διάταξης για την ευθύνη εκπροσώπων του Δημοσίου και των πιστωτικών ιδρυμάτων, ενώ το άλλο προτείνει την υπαγωγή στο μηχανισμό των επιχειρήσεων που πτώχευσαν πριν την 31/12/2016. Η ευθύνη των εκπροσώπων των πιστωτών που θα συναινέσουν στη ρύθμιση δεν προβλέπεται στο εισαγόμενο σχέδιο νόμου, προκειμένου να ρυθμίστει με ενιαίο τρόπο, που θα καταλαμβάνει και τις ρυθμίσεις εκτός του μηχανισμού, σε επόμενη νομοθετική πρωτοβουλία. Η δε πρόταση για υπαγωγή των πτωχευμένων επιχειρήσεων δεν υιοθετήθηκε, αφενός διότι βασικός σκοπός του σχεδίου νόμου είναι η διάσωση βιώσιμων επιχειρήσεων, αφετέρου, διότι θα ήταν ιδιαίτερα προβληματική η παράλληλη εξέλιξη δύο διαδικασιών (πτώχευσης και εξωδικαστικού μηχανισμού), οι οποίες αποβλέπουν σε

αντιδιαμετρικά αντίθετους στόχους (ρευστοποίηση και ικανοποίηση των πιστωτών αφενός, διάσωση της επιχείρησης αφετέρου).

Στο άρθρο 18 του Σχ. Ν. «Έναρξη Ισχύος»

Προτάθηκε η έναρξη της διαδικασίας των αιτήσεων μόνο όταν οι απαιτούμενες ηλεκτρονικές εφαρμογές είναι σε πλήρη λειτουργία. Στην πραγματικότητα αυτός ακριβώς είναι ο σκοπός της παρ. 2 (έναρξη ισχύος του νόμου τρεις μήνες μετά τη δημοσίευσή του). Κρίθηκε πάντως ότι ένας σαφής χρονικός προσδιορισμός της έναρξης ισχύος είναι απαραίτητος, έστω με τον κίνδυνο μη ηλεκτρονικής διεξαγωγής της διαδικασίας κατά το πρώτο χρονικό διάστημα εφαρμογής του νόμου, προκειμένου να αποτραπεί μία εν τω μεταξύ αύξηση του φαινομένου της υπερχρέωσης των επιχειρήσεων.